

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 301/2017
08.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Марине Говедарица и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Драгица Брајушковић, адвокат из ... и Мирјана Рајић Илић, адвокат из ..., против туженог Института за вирусологију, вакцине и серуме "Торлак" из Београда, чији је пуномоћник Небојша Гачић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3067/16 од 08.09.2016. године, у седници одржаној 08.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3067/16 од 08.09.2016. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 24014/2013 од 13.10.2015. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати следеће износе: - на име трошкова лечења износ од 3.262.533,75 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2014. године до исплате; - на име изгубљене зараде због потпуне неспособности за рад, повећаних потреба и немогућности даљег развијања и напредовања, за период од јула 2007. године закључно са фебруаром 2014. године износ од 4.052.023,74 динара, са законском затезном каматом од 01.04.2014. године, као и износ од 11.337.118,09 динара на име будућих месечних давања по истом основу, са припадајућом законском затезном каматом почев од 01.04.2014. године па до исплате за сваки месец почев од марта 2014.године па убудуће, са припадајућом законском затезном каматом за сваки месец почев од 05.-ог у месецу до исплате; - на име разлике између накнаде за туђу негу и помоћ коју плаћа трећем лицу и накнаде по истом основу коју прима од Градског центра за социјални рад износ од 11.377.514,23 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2014. године па до исплате. Ставом II изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да му се исплати накнада у виду месечне ренте у износу од 43.947,92 динара, усклађен са растом цена на мало у Републици Србији за сваки месец почев од марта 2014.године па убудуће, са припадајућом законском затезном каматом за сваки месец почев од

петог дана у месецу до исплате, као неоснован. Ставом III изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 529.448,66 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена, почев од 01.04.2014. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а ставом IV изреке, обавезан је тужен да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 687.300,00 динара.

Против наведене пресуде обе парничне странке су изјавиле жалбу па је Апелациони суд у Београду пресудом Гж 3067/16 од 08.09.2016. године, ставом првим изреке, одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио пресуду Другог основног суда у Београду П 24014/13 од 13.10.2015. године, исправљену решењем истог суда од 10.03.2016. године, у делу става I изреке, којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати на име изгубљене зараде због потпуне неспособности за рад износ од 11.337.118,09 динара на име будућих месечних давања (рента), са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године па до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Другог основног суда у Београду П 24014/13 од 13.10.2015. године, исправљена решењем од 10.03.2016. године, у преосталом делу става I и у ставу III изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати, и то: на име трошкова лечења износ од 475.4754,40 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године па до исплате и износ од 34.200 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, почев од 13.10.2015. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; на име изгубљене зараде за период од јула 2007.године до фебруара 2014.године износ од 2.669.361,60 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године па до исплате и на име обрачунате камате износ од 1.382.662,14 динара, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, док је тужбени захтев тужиоца у делу за износе од још 2.787.059,35 динара на име трошкова лечења, са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године па до исплате и за законску затезну камату на износ од 3.262.533,75 динара за период од 01.04.2014. године – 13.10.2015. године, даље, за износ од још 495.248,66 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена почев од 13.10.2015. године у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и у делу за камату на износ од 529.448,66 евра, за период од 01.04.2014. године до 13.10.2015. године, у висини референтне каматне стопе Европске централне банке за главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на име изгубљене зараде за износ од још 1.382.662,14 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2015. године, за законску затезну камату на износ од 4.052.023,74 динара за период од 01.04.2014. године до 13.10.2015. године, за исплату разлике између накнаде за туђу негу и помоћ за износ од 11.377.514,23 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2014. године па до исплате и за законску затезну камату на износ од

11.337.118,09 динара за период од 01.04.2014. године до 13.10.2015. године, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима садржано у ставу IV изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 24014/13 од 13.10.2015. године, исправљене решењем од 10.03.2016. године, тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 570.300,00 динара. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у делу става другог и трећег у коме није успео, као и у ставу четвртм, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Ревизијске разлоге је образложио и ревизијски предлог изнео.

Тужени је на ревизију тужиоца писмено одговорио.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд, сходно члану 408. ЗПП, пази по службеној дужности.

Утврђено је да је тужилац рођен ... године као здраво дете, да је дана 30.12.1988. године примио оралну ... вакцину коју је произвео тужени, да је након пријема вакцине код тужиоца дошло до одређених здравствених проблема, услед чега је био на болничком лечењу у периоду 26.01.-20.02.1989. године и отпуштен је из болнице са дијагнозом ..., те да је вештачењем утврђено да постоји узрочно-последична веза између пријема ... вакцине коју је примио тужилац и настале болести која је проузроковала умањење његових животних активности и радних способности за 100%. Због постојања телесног оштећења од 100% тужиоцу је признато право на накнаду за туђу помоћ и негу која у време пресуђења износи 25.000,00 динара, а тужилац трећем лицу које му пружа помоћ и негу месечно плаћа износ од 20.000,00 – 22.000,00 динара. Тужилац је у јуну 2007.године завршио средњу школу – гимназију. Тужилац има право на набавку бесплатне протезе преко предузећа "ББ", али како му иста не одговара тужилац набавља протезу преко "ВВ", а поред лекова које добија на рецепт и за њих не плаћа накнаду користи и лекове који се не могу набавити на рецепт, а потребни су му (сируп за искашљавање, лекови за јачање имунитета, лекови против болова и сл.) и за које плаћа накнаду. Здравствено стање тужиоца захтева и повремено бањско лечење и боравак на мору, ангажовање физиотерапеута пет пута недељно, за коју услугу плаћа накнаду у износу од 25 евра за сат времена физиотерапије. Тужиоцу ће до краја живота бити неопходна стална туђа помоћ и нега, а што је утврђено на основу вештачења од стране комисије судских вештака медицинске струке, па је утврђено, такође на основу налаза и мишљења судских вештака, узимајући као просечан животни век 75 година живота, да ће

тужиоцу за туђу помоћ и негу бити потребан износ од 11.377.514,23 динара; а за набавку лекова, помоћних лековитих средстава које се не издају на рецепт и трошкова физиотерапеута за период почев од 1989.године закључно са 31.12.2013. године износи од 83.880 евра и 110.136,00 динара. На основу налаза и мишљења судских вештака утврђени су и будући трошкови тужиоца у вези набавке лекова, помоћних лековитих средстава, висина трошкова за пружање услуга физиотерапеута, висина трошкова за набавку колица, ортозе, протезе и осталих техничких помагала, висина трошкова за бањска и климатска лечења, као и висина изгубљене зараде.

С обзиром на утврђено чињенично стање правилно је другостепени суд поступио када је преиначио првостепену пресуду у делу којим је одлучено о захтеву тужиоца за исплату разлике између накнаде за туђу негу и помоћ коју тужилац плаћа трећем лицу и накнаде по истом основу коју прима од Градског центра за социјални рад и одбио тужбени захтев тужиоца за овај вид штете у износу од 11.377.514,23 динара са припадајућом каматом, а из разлога што тужилац ову штету не трпи, с обзиром да, а како је то утврђено на основу исказа мајке тужиоца, тужилац трећем лицу које му пружа помоћ и негу исплаћује нешто нижи износ од онога који прима по том основу од Градског центра за социјални рад. Из ових разлога је правилно закључио другостепени суд да тужилац не трпи штету у смислу одредби члана 155. Закона о облигационим односима, а у вези плаћања трећем лицу накнаде за помоћ коју му пружа.

Исто тако правилно је другостепени суд ценио приговор застарелости тужиочевог потраживања који је истакао тужени, а који је првостепени суд занемарио. Имајући у виду да је тужилац поднео тужбу 03.06.2008. године, правилно другостепени суд налази, примењујући одредбу члана 376. Закона о облигационим односима, да је тужиочево потраживање за штету која је настала у периоду дужем од три године у односу на датум подношења тужбе, застарело. Сходно члану 361. став 1. Закона о облигационим односима, тужилац је, као поверилац, био у могућности да од туженог, као дужника, захтева испуњење обавезе, односно да му тужени накнади трошкове лечења од дана када је те трошкове имао, односно платио их, па је застарелост почела да тече првог дана после извршеног плаћања, што даље значи да тужилац нема право на накнаду материјалне штете на име трошкова лечења које је тужени био дужан да му накнади у смислу одредбе члана 195. став 1. Закона о облигационим односима, за период пре 03.06.2005. године. Дакле, тужиоцу припада право на накнаду за период 03.06.2005. године закључно са 2013.годином и то на име трошкова лечења износ од 25.800 евра и 71.774,40 динара; за трошкове лекова, помоћних лековитих средстава за исти период износ од 990 евра и 357.700,00 динара; за трошкове бањских и климатских лечилишта у истом периоду износ од 7.410 евра и 40.000,00 динара, што чини укупан износ на име трошкова лечења 475.474,40 динара и 34.200 евра са припадајућом каматом, а како је све то утврђено на основу налаза вештака. Правилно примењујући одредбу члана 189. став 2. и 395. Закона о облигационим односима, те одредбу члана 4. Закона о стопи затезне камате, правилно је поступио другостепени суд када је потврдио првостепену одлуку за износе од 475.474,40 динара и 34.200 евра, све са припадајућом каматом, а на име трошкова лечења, а у преосталом делу тужбени

захтев тужиоца за овај вид штете због застарелости потраживања одбио као неоснован.

Неосновано тужилац ревизијом побија одлуку другостепеног суда у делу који се односи на тужиочев захтев за накнаду штете на име изгубљене зараде због неспособности за рад. Првостепени суд је тужиоцу за овај вид штете досудио износ од 4.052.023,74 динара, а исто толико тужиоцу за овај вид штете припада и по одлуци другостепеног суда без обзира што је у ставу другом одлуке Апелационог суда у Београду наведено да се тужиоцу за овај вид штете досуђује износ од 2.669.361,60 динара, а да се одбија захтев за износ од 1.382.662,14 динара, а ово из разлога што је другостепени суд тужиоцу на износ од 2.669.361,60 динара досудио законску затезну камату почев од 13.10.2015. године, па до исплате, а на име обрачунате камате досудио и износ од 1.382.662,14 динара, што чини укупан износ од 4.052.023,74 динара колико је тужиоцу досуђено пресудом првостепеног суда.

Није основан ни ревизијски навод тужиоца да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка када је ценио приговор застарелости тужиочевог потраживања који је истакао тужени, с обзиром да је питање застарелости чињенично питање, а тужени у жалби изјављеној против првостепене пресуде није нападао чињенично стање које се тиче застарелости тужиочевог потраживања. Изнети правни став тужиоца је погрешан. Оцена основаности приговора застарелости потраживања није чињенично већ правно питање. Суд се не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао (члан 360. став 3. Закона о облигационим односима), али ако се дужник позвао на застарелост потраживања суд приговор застарелости мора да цени с обзиром да застарелост престaje право захтевати испуњење обавеза (члан 360. став 1. Закона о облигационим односима), што значи да уколико је приговор застарелости потраживања основан тужбени захтев се одбија. Зато је питање оцене основаности приговора застарелости питање материјалног права, а другостепени суд, сходно члану 386. став 3. ЗПП, на правилну примену материјалног права пази по службеној дужности. Како је тужени у одговору на тужбу истакао приговор застарелости потраживања тужиоца у смислу члана 376. Закона о облигационим односима правилно је поступио другостепени суд када је одлучујући о жалби туженог разматрао и ценио основаност истакнутог приговора.

Приликом одлучивања Врховни касациони суд је ценио и све друге наводе ревизије, али како они нису од значаја и не могу довести до другачије, за тужиоца повољније, одлуке и не утичу на правилност и законитост побијане пресуде, то их сходно свом овлашћењу из члана 414. став 2. и 396. став 1. и 2., у вези члана 419. ЗПП, није образлагао детаљно.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић